

Pravidelné očkování proti infekčním nemocem v České republice a povinnosti uložené legislativou

Povinnost podrobit se pravidelnému očkování:

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví stanoví, že pravidelnému očkování se musí podrobit všechny osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky (cizinci s povolením nebo oprávněním k trvalému pobytu nebo přechodnému pobytu delšímu než 90 dnů).

Rozsah pravidelného očkování:

Je upraven vyhláškou č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem.

Nepodrobení se pravidelnému očkování je přestupkem:

Ustanovení § 92k odst. 6 písm. a) nebo písm. b) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Řešení případů odmítání očkování v Jihomoravském kraji – přestupková řízení

Přestupek je oprávněna řešit místně příslušná krajská hygienická stanice (KHS). V letech 2018-2024 bylo Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje vedeno 120 přestupkových řízení v případech odmítání očkování a bylo uloženo 62 pokut. V letech 2025-2026 bylo zahájeno 74 přestupkových řízení a uloženo 56 pokut.

Usnesení České lékařské komory:

Již v roce 2013 představenstvo České lékařské komory jednomyslně schválilo usnesení na podporu očkování „díky povinnému očkování se v ČR již několik desítek let nevyskytují některé nemoci, které v minulosti běžně ohrožovaly zdraví a životy obyvatel“. Odmítání očkování bez závažného zdravotního důvodu je vážným problémem veřejného zdravotnictví.
Kubek M. Komora proti zpochybňování očkování. Tempus Medicorum. 2013;22(12):21.

Ústavnost právní úpravy

Ústavní soud shledal právní úpravu ústavně konformní a neshledal důvod pro zrušení předmětné právní úpravy.

Ústavní soud při přezkumu provedl test omezení základního práva, který aplikoval na nezbytnost limitace práva na nedotknutelnost osoby zákonou úpravou institutu povinného očkování. Uzavřel, že v českých i mezinárodních pramenech a doporučeních je v této problematice kladen důraz na požadavek uskutečnění programů veřejného očkování včetně dětské imunizace, a to za účelem minimalizace šíření infekčních nemocí v zájmu ochrany veřejného zdraví. Úprava institutu povinného očkování, jež je plně v kompetenci vnitrostátního zákonodárství, slouží realizaci tohoto požadavku. Test tedy vyzněl ve prospěch stávající právní úpravy.

Ústavní soud konstatoval, že povinné očkování proti infekčním nemocem je evidentně opatřením v demokratické společnosti nezbytným pro ochranu veřejné bezpečnosti, zdraví a práv a svobod druhých.

Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 19/14 ze dne 27.01.2015

Evropský soud pro lidská práva:

Velký senát Soudu rozhodl šestnácti hlasy proti jednomu, že Česká republika nepřekročila svůj prostor pro uvážení při nastavení systému povinného očkování dětí. Dále shledal, že v případě prvního stěžovatele, kterému byla pro nenaočkování jeho dětí uložena pokuta, a ostatních stěžovatelů, kteří nebyli pro nepodstoupení povinného očkování přijati do mateřské školy, nedošlo k porušení jejich práva na ochranu soukromého života dle článku 8 Úmluvy. Námitky na porušení práva na svobodu myšlení a svědomí označil většinou hlasů za neslučitelné s Úmluvou *ratione materiae*, neboť kritické názory stěžovatelů vůči očkování nepovažoval za přesvědčení chráněné článkem 9 Úmluvy. Námitky na porušení práva na vzdělání ve smyslu článku 2 Protokolu č. 1 nepovažoval šestnácti hlasy proti jednomu za nutné posoudit vzhledem k závěrům učiněným na poli článku 8 Úmluvy.

Věc Vavříčka a ostatní proti České republice (stížnost č. 47621/13 a 5 dalších)

Odpovědnost státu:

Zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním, který je platný od 24.03.2020 a účinný od 08.04.2020.